

סילבוס
מבוא לשיטות מחקר איכותניות בחינוך
תשפ"ב, 2021-2022

קוד הקורס : 01291102

שם המרצה : ד"ר גליה פלוטקין עמרמי

משרד : חדר 140, בנין 72

דואל : plotking@bgu.ac.il

תיאור הקורס :

מטרתו של הקורס להעניק לסטודנטים תובנות בסיסיות לגבי מהות המחקר האיכותני במדעי החברה בכלל ובחינוך בפרט, תוך כדי התנסות ראשונית במרכיבי השיטות האיכותניות. נכיר את מושגי היסוד של המחקר האיכותני, נדון בהנחות היסוד אפיסטמיות עליהן הוא מתבסס ובתפקידו של החוקר במחקר האיכותני. כמו כן, נדון בזרמים השונים הקיימים בו, בשיטות איסוף נתונים ועקרונות הניתוח שלהם.

דרישות הקורס ומרכיבי הציון :

הקורס משלב למידה תיאורטית והתנסויות מחקריות. הלמידה בקורס מתרחשת דרך ההרצאות בשיעורים, השתתפות בתרגול, קריאה וביצוע מטלות. ההרצאות בשיעורים ירחיבו את החומר המובא במטלות קריאה ולא בהכרח יחזרו אליו, וכך גם בתרגול לא תהיה חזרה על מה שנלמד בשיעור.

נדרשת השתתפות רציפה ופעילה בשיעורים ותרגולים, והגשת מטלות לאורך הסמסטר.

נושא הקורס :

מהו מחקר איכותני? מה מייחד מחקר איכותני?

פרדיגמה מחקרית במחקר איכותני

שאלות במחקר איכותני

סוגות במחקר איכותני בחינוך

דגימה במחקר האיכותני

אתנוגרפיה בחינוך

תצפית וכניסה לשדה

ראיונות במחקר איכותני

ניתוח נתונים במחקר איכותני

סוגיות אתיות במחקר איכותני

כתיבה במחקר איכותני

מרכיבי הציון :

נוכחות בתרגולים ושיעורים - 10%

מטלת סוגות : הכנת מצגת על סוגה (צוותים) - 20%,

בוחר מושגים (אינדיבידואלי) - 15%,

מטלת תצפית - 20%

מטלת ראיונות 35% : מדריך, תמלול, רפלקציה (אינדיבידואלי) - 15%, ניתוח (בזוגות) : 20%

דגשים בעת קורונה:

אופן ההוראה בקורס - יתכנו שינויים באופן ההוראה בהתאם למצב הקורונה באותה העת ובכפוף להחלטות הממשלה, האוניברסיטה ולשיקול דעת המחלקה.

אופן הערכה בקורס - ככל שלא יתאפשר לקיים בחינות פרונטליות הן עשויות להשתנות למטרות חלופיות. עם זאת, המחלקה תשמור על הרכב הציון בקורס, כך שהמטלה החלופית שתיתן תהיה באותו משקל של המקורית.

רשימת קריאה:

שקדי, א. (2004). מילים מנסות לגעת: הנחות המחקר האיכותני-קונסטרוקטיביסטי. תל אביב:

רמות. עמ' 23-36

שקדי, א. (2004) מילים מנסות לגעת: שאלות מחקר והפרספקטיבה המושגית. תל-אביב: רמות,

. עמ' 43-49

וייט, פ.י. (1998) "התפתחותו של המחקר "חבורת קרן הרחוב", מתוך חוויה בין תרבותית,

בעריכת מ. שקד ו.ש. דשן. תל אביב: הוצאת שוקן, עמ' 357-372

צבר יהושע, (2001). "אתנוגראפיה בחינוך"; מתוך עיונים במסורות ובזרמים במחקר איכותני,

עמ' 101-135

שקדי, א. (2004). מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום, תצפית מעורבת, עמ'

80-84.

שקדי, א. (2004). מילים מנסות לגעת: שיטות איסוף נתונים – ראיון עומק, תל אביב: רמות. עמ'

69-79.

גיוסלסון (2015). "יסודות הראיון כחקירה איכותנית" מתוך כיצד לראיין למחקר איכותני. עמ'

37-43 תל אביב: מכון מופת.

שקדי, א. (2003). מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני - תיאוריה ויישום. תל אביב: רמות. [פרקים 6+7: שלב

א' של הניתוח: הניתוח הראשוני; שלב ב' של הניתוח: הניתוח הממפה (עמ' 93-103; 111-141)].

לויצקי (2008): "איכותו של המחקר האיכותני. המקרה הנרטיבי". מתוך סוגיות במחקר הנרטיבי. בעריכת ע.

ליבליד א. שחר, מ. קרומר נבו ומ. לביא-אגאי, עמ' 9-24

ליבליד, ע', ויסמן, ה. "שיקולים אתיים במחקר נרטיבי – סוגיות, מחשבות והרהורים". עמ' 5-45

מאמרים למטלת סוגות:

צבר-בן יהושע, נ. דרגיש, ר. (2001) "מחקר סיפר", מתוך מסורות ובזרמים במחקר

איכותני, בעריכת צבר-בן יהושע, עמ' 167-194

גבתון, ד. (2001). "תיאוריה מעוגנת שדה: משמעות תהליך ניתוח הנתונים ובניית התיאוריה

במחקר האיכותני", מתוך עיונים במסורות ובזרמים במחקר האיכותני, בעריכת צבר-בן יהושע.

הוצאת דביר, עמ' 194-226

דרגיש, ר. וצבר-בן יהושע, נ. (2001). "הרמנויטיקה ומחקר הרמנויטי", עמ' 76-99

יוסיפון, מ'. (2001). "חקר מקרה", מתוך עיונים במסורות ובזרמים במחקר איכותני , עמ' 257-305